

Tomáš Padevět

Škraloup

Satiricko-mystifikační novela, v níž nic není nemožné

Text a obálka © Tomáš Padevět, 2025

Výtvarný motiv obálky © Irena Křivánková, 2025

© Grada Publishing, a. s., 2025

ISBN 978-80-271-5996-3

Tomáš Padevět

Škra|oup

Satiricko-mystifikační novela, v níž nic není nemožné

Věnováno všem svobodomyšlným

Jmenuje se Drahlen. Muž štíhlé postavy, nepříliš ochlupený. Výška těsně pod sto osmdesáti centimetry. Vlasy jako červencové žito. Oči soucitné, modrošedé, s často zvětšenými zorničkami. Jedináček s nesmírně bujnou představivostí, která se ještě prohloubila po silnější anestezii při operaci kýly. Údajně proto nevlastní řidičský průkaz. Má svá tajemství. V životě se opakovaně ocitl v jistých potížích. Převážně vztahových. Jako většina lidí po pětáctyřicítce pociťuje erotickou i citovou chudobu. Mnozí tenhle deficit zahánějí všelijak. I prostřednictvím milovaného a zázračného mobilního displeje. Drahlen se tomuhle škemrání o přízeň přes sklíčko snaží léta vyhýbat...

Část první

POSKVRNĚNÁ ČISTOTA

Toho rána jsem přišel do kanceláře v dobré náladě, ačkoli pondělky zrovna v oblibě nemívám. Jenže byla středa. To jen můj dojem byl zelenkavě pondělní. Barbara mi cestou do práce předala papírovou krabičku se dvěma kousky ovocného koláče. Říkám jí zkráceně Bara. Kamarádíme se od dospívání. Rozvedená, dvě dospělé děti, ovšem stále přitažlivá. Vlastně na mě tak nějak trpí po celá ta dlouhá léta. Důvodem jejího rozvodu jsem ale nebyl já. Její manželství rozvrátilo cosi jiného. Prý manželova závislost na vytrvalostním běhu. Tvrdila, že se nikdy neshodla s tím, že druhé dítě jí udělal také v běhu, na vytyčené trase barevnými praporky. Kdysi jsem se s ní málem vyspal na pomaturitní party. Moje ruka na posteli užuž pronikala na její mladinké poprsí, tak přesně do dlaně, když pronesla větu, po které jsem se dva měsíce styděl.

„Když já bez lásky nemůžu.“

Tehdy mi vzala vítr z plachet.

Teď jsem se s chutí zahryzl do jejího koláče s višněmi. Jako bych olízl samo nebe posypané nasládlými

chomáčky drobných mráčků, v barvě lehkého jarního pláště mojí mámy, který nosila v období tříletého větrného sucha. Připadám si, jako bych se ocitl v útulném boxu zapadlé kavárny, kam jsem pravidelně zajížděl o prázdninách na sladkosti s rozchechtaným bratránkem Luxim. Studoval estetiku. Konkrétně se věnoval erotickým motivům na starověké keramice a svými znalostmi na tohle téma ohromoval mnohé sympatické a často hodně chytré holky. Většina z nich nakonec skončila ve velmi podobných polohách v jeho modrém pokojíku.

Já takové zájmy neměl. Už tehdy jsem sbíral viněty z krabiček na zápalky. Byl jsem poněkud jiný než většina mladé mužské populace. Moje chůze byla o dost delší, a proto jsem býval vždy a ve všem o pár kroků napřed. Lepil se na mě jiný typ slečen. Probouzel jsem v nich dávné představy, jaké si s horkostí ve tváři a vlhkou dlaní zapisovaly do deníčku, který poté skrývaly na tajném místě. Býval jsem milovaným hrdinou. Miluji zvířata všeho druhu a doširoka se vědělo, že právě já jsem zachránil páreček ledňáčků říčních před smrtícím krupobitím.

Začala pracovní doba. Z koláče na stole zbyl jenom kousíček, sotva na dvě sousta. Drahlenovi ještě ani nevychladla jeho představa té milé kavárny, pojící se s hřejivým očekáváním, že bude pokračovat na svém rozpracovaném projektu Stále čisté utěrky bez praní. Před rokem a půl mu ho svěřil sedmdesátiletý nadřízený docent Pozlacený. Ten v současnosti provádí analytický rozbor jeho

výsledků a poté spolu vedou odborné diskuse. Zřídka se stalo, že si při horečnaté debatě vjeli do vlasů. Pro Drahlenu není příjemné, když jeho prsty bloudí věčně mastným zbytkem vlasového porostu nadříženého. Přesto by se jejich vztah dal označit za korektní a přátelský. Projekt celkem poklidně běží celé měsíce a zaznamenávají progres s mizejícími fleky na utěrkách.

„Můžete se u mne zastavit?“ zavolal mi docent. Hlas neměl znělý jako obvykle. Na otáčivé pracovní židli jsem se cítil jako v peřince, ale nezbyvalo než se zvednout a jít.

„Naše zkoumání bylo zastaveno! Pracovní pozice budou zrušeny. Může za to rychle a tajně připravený a schválený zákon zakazující textilní utěrky! Za vším byl tlak Ministerstva hygieny.“

Zíral jsem na něho a stál, jako bych měl nohy sevřené v ortéze. Takové ponížení. Bylo mi do breku.

„Jak to mohli dopustit? Vy budete moci alespoň odejít do předčasného důchodu. Ale co já?!“

Jako by se Drahlen ocitl v kouli bez otvoru. Zem se mu točila pod nohama. Docent ho sledoval chápacím pohledem. V momentu, kdy postřehl, že se vrhá k oknu a chvatně ho otevírá, vykřikl: „Proboha, ne! Zajistím vám jinou pracovní činnost.“

Pozdě! Vyskočil! Ze zvýšeného přízemí dopadl přímo na sběrač psích výkalů, což byl textilní vak plný silně zapáchajících exkrementů. I to bylo vyhroceně ponižující, ale ne natolik jako zrušení

pracovní pozice, pro kterou získal speciálním studiem kvalifikaci.

Následující dny se šířil. Trávil celé hodiny v kyslíkové izolaci, jindy ve vonné bublavé lázni. Jednou si k němu přilehla sousedka Bíba v károvaném modrém kostýmku. Tak moc s ním soucítala. Po dvaceti minutách vstala z vířivé lázně a jakoby nic odešla nakoupit ústřice. Snad i díky jejímu promočenému kostýmku se s tou náhlou změnou reality částečně srovnal. Jen si dál kladl otázku: Proč? Ke všemu v době, kdy je zrovna sám a nikdo ho útěšně nehladí. Předešlé vztahy se roztržily jako příbojová vlna o skálu. Přitom se zdály tak nadějně.

Pak přišla definitivní tečka na rozloučenou s výzkumem. Drahlen skoupil veškeré textilní utěrky, které ještě byly v okolí k mání. Doma je postupně rozložil, vystlal jimi tu vířivou vanu do metru půl a potom to začalo. Třísnil je a třísnil a třísnil. Do nekonečna po nich skákal a špinil je. Nesnesl pohled na jedinou čistou utěrku. Křičel!

„Konečně! Co tu provádíš? Vypadáš totálně zoufale!“ zděšeně pronesla mezi dveřmi Bara.

Drahlen tušil, že přijde. Stál celý mokrý, flekatý, snad i plakal. Vedl ji rozrušeně do koupelny. Spatřila tu špinavou kupu. V ten moment s ní prudkým pohybem smýkl do té hromady! Zalekla se, ale dokázala zastírat. Něco obdobného už poznala. Musí zůstat klidná. Něžně ho objala a začala hladit jeho světlé vlnité vlasy a ramena. Dobře věděla, jak muže, i o mnoho let starší, hladit. Jeho chvějící se mokrá ruka rychle bloudila pod blůzou

k výrazným ňadrům. Sledovala jeho tupý, prázdný pohled a roztřesený dech. Druhá ruka mu ožívala jen pomalu. Měl stále kalnější pohled. Zatrnulo jí! Jeho prsty sevřely několik těch nečistých kousků hadrů a přibližovaly se k její tváři. K nosu a ústům!

„Umím to už i bez lásky, Drahlene!“

ŠKRALOUP

Tehdy zbýval jen těsný krůček od mého zkratu. Bara zachránila sebe i mě. Já jsem to dlouho nechápal. Nikdy dřív ani poté se ve mně podobný démon neprobudil. Už jsme se o tom nezmínili. Doufám, že tak to zůstane na věky.

Rána mám rád. Pomalu otevřu oči, kouknu na svítící časový displej na stropě. Pak si sáhnu na svá varlata, prohmatnu je a lehce jimi potřesu. Stal se z toho neodmyslitelný rituál, který dodržuji od sedmnácti let. Tehdy mi strýc, zdravotní bratr, poradil, abych si denně prohmatem kontroloval svůj šourek. V koupelně sleduji biologický úkon močení. Vnímám ten příjemně šimravý proud a barvu své vnitřní tekutiny. Dnes mi připadá moje cisterna méně naplněná než obvykle. Dozajista to bylo způsobeno jídlem, které jsem konzumoval předešlého dne, ke všemu jsem málo pil. Dal jsem si třikrát vložkovou kaši s medem, několik plátků žitného chleba s tvrdým sýrem a hlavně smažené brouky od Joži. Tak oslovuji svou známou Josefinu.

Odešel do kuchyně udělat si k snídani horké kakao, které mu kdysi vařivala máma Liběna. Na mámu si vzpomene občas večer před usnutím. Je tedy neobvyklé, že právě dostal chuť na tenhle její dávný nápoj.

Mléko probublalo varem. Zalil jím sypké kakao se dvěma kostkami cukru až po okraj velkého hrnku. Už od dětství uhrančivě sledoval, jak se na vrchu zalitého kakaa s několika bublinkami začal vytvářet škrálop.

Měl jsem k nim odpor, přímo se jich štítil. Držela se mě utkvělá představa, že pod škrálopem se hýbe něco živého, co mi náhle vyskočí z hrnku přímo do obličeje! Ty nechutné škrálopy! Ulpívaly na kovové lžičce jako křídlo netopýra. Dnešní škrálop se ale chová neobvykle. Zvláště mě fascinuje. Chvěje se na povrchu nápoje mnohem déle. Tančí v hrnku a vytváří různé tvary i obrazce. Konečně se ustálil.

Toyen! Tohle je přece obraz *Výkřiky a úsměvy* od Toyen!

V hrnku se mi zjevilo titěrné, přesto zcela perfektně rozpoznatelné dílo. Tenhle obraz přece dokonale znám!

Prohlížel si škrálopovou Toyen zblízka, viděl mnohé detaily a jednotlivosti. Když největší překvapení a zmatenost odezněly, začal rychle jednat. Nejprve na plastovou fólii obkreslil ten nepřesný kulatý tvar hrnku od dědy. Lehce šišaté kolečko

vystříhl a pozvolna, velmi opatrně, ho podsunul pod citlivě nadzvednutý škraloup malou pinzetou. Zatajoval dech, aby se mu netřásl prsty. Škraloup s dílem Toyen překvapivě pevně držel tvar. I tak musel být Drahlen víc než opatrný! Na plastové podložce barvy ještě víc zvýraznily hloubku toho obrazu.

Tohle není zázrak, na ty já nevěřím. Je to jedna moje dubnová realita. Stal jsem se majitelem originálu slavného motivu ve velice zmenšeném provedení. Cítím mravenčení v zátylku, jako kdysi, při prvním zhlédnutí nahé Ciccioliny.

Oči mu kroužily po každém centimetru toho výjevu. Toyen dál pevně svírala jeho myšlenky. Pochopil, že nejlepší bude tenhle malý skvost nechat vložit pod sklo a zarámovat, jako se to běžně dělá s uměleckými díly. Obraz *Výkřiky a úsměvy* se mu vryl do paměti díky reprodukci, již si jeho otec vložil pod sklo psacího stolu. Věděl o ní mnohé. Jeho obličej býval jen pár centimetrů od ní. Musel tehdy nejprve sklonit své hubené tělo a položit ho na chladivé sklo stolu. Se staženými kalhotami i spodním prádlem čekal, až škubnutím těla ucítí štiplavé a bolestivé lupnutí bužirkové rukojeti plácačky na mouchy. Dostával za špatné známky pět ostrých a neomylných! Otec byl u výkonu trestu vždy absolutně klidný, jako by si četl článek o skalničkách ve svém oblíbeném časopise.

Výjev *Výkřiky a úsměvy* tehdy korespondoval s Drahlenovou situací, kdy nad ním míval nadvládu otec. Jednou ho přepadl mrazivý děs v rozkroku. Uvědomil si, že švihnutí přes zadek mu přináší určitou slast. Postupně se proměňovala v závislost. Jde o jeho další tajemství. Nesvětil se s ním nikomu, ani Joži. Střeží si je. Dokonale tají a maskuje od narození chybějící malíček na pravé noze a ještě jednu svou fyzickou nedokonalost. Jen Valérie už spatřila, co před ní skrýval měsíce. Nebyla zděšeně udivená, spíš tak soucitně rozněžnělá. Oddaně mu líbala chodidlo v místě, kde normálně bývá malíček. Valérie, tedy jeho partnerka Valinka, jak ji nazývá, nyní bude první, kdo spatří tu jedinečnost.

Pro její zavěšení jsem vybral nejlepší místo. Vhodnější bych pro takovou artovou záležitost těžko ve svém bytě objevil.

Hupnul do své oblíbené hrušky a zasníl se. Hruška je sedací prvek ve tvaru ovocného plodu, v potahu barvy lasičky. Pohodlný drmol, tvarující se podle polohy a váhy těla. Pěkně si v ní hověl a koukal na pruh černé tapety s nenápadným vzorem, kterou od stropu až k podlaze nalepil na zeď ve třech pruzích za účelem zavěsit na tuhle část stěny Toyen pod sklem v širokém, mohutném kovovém rámu. Stala se jeho ikonou! Spojením s otcem, s tou občasnou chutí dostat výprask.

„Já prostě nemůžu pochopit, jak mohlo z kakaového škraloupu vzniknout něco tak úchvatného!

Mám pocit, jako by mě ten obraz sváděl. Musím se na něj stále chodit dívat. Je jako droga! Myslíš, že si na něm můžu vypěstovat závislost?“ vyjádřila se Valinka ráno v posteli třetí den po zavěšení obrazu a hned běžela nahá, s tou svou náramnou buclatou prdelkou, z ložnice do pokoje. Usadila ji do hrušky a jen zírala. Její pohled působil jako nějaké magické uhranutí. Drahlen ji sledoval.

Co se stalo s jejím tělem? Tak prapodivně se v hrušce rozlilo, nedrží obvyklý tvar! Není to nijak zvlášť pěkný pohled, který by patřil také zarámovat. Musím se jít okamžitě uklidnit do koupelny mrknutím z úzkého okénka s otiskem holuba.

Stojí tam uprostřed jenom bílý slon? Podobný sádrové soše, jako by také byl uhranutý. Mám dojem, že svět se zadrhnul. Divně ztuhnul jako nalité želé do formy na gumové medvídky. Nebo jako perfektně vyšlehaný bílek z vajec, co drží tvar pletené čepice.

Po nějakých deseti minutách se vrátil zpět do pokoje. Valérie seděla stále stejně strnule a zírala dál na ten obraz! Drahlen už musel něco udělat, rušila jeho pocity ze zavěšené ikony.

„Vali, už se obleč, nastyďneš. Nasnídám se.“

„Jo, dobře, ale to mi řekni, copak je možný, aby ta miniatura byla přesnou kopií originálu, který jsi mi ukazoval?“

Miloval jsem ji, ale někdy mě unavovala. Copak nevěděla, že občas se dějí věci i mimo logické chá-

pání? Já k tomu artefaktu chodím jako ke zpovědi. Nepotřebuji si klást takové otázky. Měl jsem ji jako terapii, odváděla mě do jiného, lepšího světa, když se něco zvrtilo.

Uběhlo pár týdnů. Právě stál před svou Toyen, stvořenou z kakaového škraloupu, a v duchu k ní promlouval. Býval v určitém transu. Periferně zaslechl, jak Valérie otevírá vchodové dveře a něco zbrkle volá. Kolem svého těla ucítil náhlý průvan. Prásk! Dveře do pokoje, v němž stál, hlučně třískly. Silným otřesem z černé tapety padaly přímo před jeho očima k zemi *Úsměvy a výkřiky!* Nestihl reagovat. Jeho drahá ikona se ve vteřině rozdrobila v nepatrný šedý prach, mezi střepy skla! Nezbylo po ní jedině stopy!

Stále něco volající Valérie vstoupila do pokoje s obvyklým úsměvem a s plnou taškou jídla k večeři. Pohlédla něžně a oddaně Drahlenovi do očí. V ruce radostně svírala svazek šparglu.

„Podívej! Co uvařím?“

V ten stejný okamžik ji znenáviděl. Z jeho lásky k ní, o které byl ještě před minutou skálopevně přesvědčen, se stal zrovna takový prach...